

לא מחזירים אנשים אל דיקטטורה – קריאה דחופה לעצירת הגירוש לאריתריאה

ב-14.7.2013 גרשה ישראל לאריתריאה ארבעה-עשר מבקשי מקלט, זאת על אף חשש ממשי לסיכון חייהם וחירותם. הצהרותיהם של גורמים ישראלים רשמיים מלמדות שבכוונת המדינה לגרש בתקופה הקרובה מבקשי מקלט נוספים אל אריתריאה.

ארגוני זכויות האדם בישראל רואים בצעד זה חציית קו אדום ושיתוף פעולה עם משטר דיקטטורי ורצחני, וקוראים לבטל את ההחלטה לאלתר ולמנוע כל גירוש עתידי.

המצב באריתריאה:

מאז 1993 נשלטת אריתריאה על-ידי דיקטטורה צבאית בראשותו של איסאייס אפוורקי. המידע אודות המצב באריתריאה מוגבל, מאחר ואין רשות לארגוני זכויות אדם לפעול במדינה והתקשורת פועלת מטעם השלטון¹. במדד חופש העיתונות שעורך ארגון "עיתונאים ללא גבולות" מדורגת אריתריאה במקום האחרון בעולם, מבין 179 המדינות שנבחנות².

דו"ח מחלקת המדינה האמריקאית לשנת 2012 קובע כי: "ההריגות בניגוד לחוק על ידי כוחות הביטחון נמשכו, כמו גם עינויים, תנאי מעצר קשים וכליאה בבידוד, שמסתיימת לעיתים במוות. הממשלה המשיכה לאלץ את האזרחים להשתתף בתוכנית השירות הלאומי, לעיתים קרובות ללא מועד סיום. הממשלה הגבילה באופן קיצוני זכויות אזרחיות כולל חופש הביטוי, העיתונות, ההתאגדות, והדת". הדו"ח מוסיף וקובע כי: "דווח על מוות עקב התנאים הקשים בהם היו עצורים עריקים משירות לאומי (...). עינויים ומכות המתרחשים תדיר במהלך מעצר"³.

בשל המצב החמור באריתריאה, שיעורי ההכרה באזרחי אריתריאה כפליטים ברחבי העולם עומדים על 84%⁴. בישראל, לעומת זאת, לא הוכר ולו מבקש מקלט אריתראי אחד כפליט. רובן המכריע של הבקשות כלל אינן נבדקות.

¹ "הכלא הגדול באפריקה: גיוס לכל החיים, עינויים ועבודות כפייה, כך נראים החיים באריתריאה" ישי הלפר, "הארץ", 7.9.2012.

² http://fr.rsf.org/IMG/pdf/classement_2013_gb-bd.pdf

³ <http://www.state.gov/documents/organization/204328.pdf>

⁴ <http://www.unhcr.org/pages/49c3646c4d6.html>

נוהל "עזיבה מרצון" והתיקון לחוק "למניעת הסתננות":

התיקון לחוק למניעת הסתננות, שיישמו החל ביוני 2012, מאפשר למדינה להחזיק מבקשי מקלט במתקני כליאה במשך שנים ארוכות, ללא משפט. כתוצאה מכך, אזרחים אריתראים שנכנסו לישראל לאחר מועד זה מוחזקים בכלא לתקופות ממושכות.

ב-26.6.13 אישר היועץ המשפטי לממשלה נוהל המסדיר "חזרה מרצון" של מהגרים מאריתריאה ומסודאן הכלואים בישראל. על-פי הנוהל, יתבקש המהגר המוחזק בכלא להעלות על הכתב את בקשתו לעזוב את ישראל ולשוב למדינת מוצאו, ולקיים ריאיון מצולם במהלכו יודיע שהוא עושה זאת מרצונו החופשי.

בחירה חופשית?

כמה ממבקשי המקלט שחתמו בתחילת חודש יולי על מסמכי "עזיבה מרצון", עשו זאת לאחר שהיו עצורים במשך למעלה משנה במתקן הכליאה סהרונים. מעדויות שנמסרות מהכלואים במתקן עולה, כי פקידי ההגירה חוזרים ואומרים להם שמי שלא יבחר לחזור למדינתו עתיד לשהות במעצר ארוך שנים בכלא הישראלי. אנשי נציבות האו"ם לפליטים דיווחו שכמה מהמגורשים אמרו להם ש"יעשו הכל כדי להשתחרר מהכלא".

מעדויות שהגיעו לידי ארגוני זכויות האדם עולה כי לחץ דומה מופעל על כ-1500 מבקשי מקלט אריתראים וסודנים הכלואים במתקן הכליאה "סהרונים", רובם המכריע מוחזקים במעצר כבר למעלה משנה. לארגונים ידוע שכלואים נוספים שטרם גורשו כבר חתמו על מסמכי "עזיבה מרצון" ונאמר להם כי גירושם צפוי בקרוב. אחד מהעצורים ב"סהרונים" העיד בפני הארגונים כי "כל יום הם לוחצים עלינו לחתום, יותר ויותר אנשים חותמים. אנשים רבים איבדו את התקווה".

במכתב פתוח שכתב מבקש מקלט אריתראי העצור בסהרונים נאמר: "נרדפנו והפכנו קורבנות במולדתנו ולא ידענו מהי דמוקרטיה. לא יכולנו לחיות בשלווה. רבים מאתנו עונו ונאנסו בסיני. כשהגענו למדינת ישראל הדמוקרטיה, לא ציפינו לעונש כה קשה. עדיין איננו יודעים מהו הפשע שביצענו, שבעבורו אנו סובלים תקופה כה ממושכת בכלא. איבדנו כל תקווה ואנו כה מתוסכלים מהמצב, שאנו מבקשים מכם שתמצאו פתרון לבעייתנו או תשלחו אותנו למולדתנו, לא משנה מה יהיה גורלנו, גם אם נוצא להורג על ידי המשטר האריתראי"⁵.

נציבות האו"ם לפליטים קובעת כי הסכמה לשוב לאריתריאה, הניתנת תחת איום בכליאה, מנוגדת לעקרון "אי-החזרה" האוסר לגרש אדם למקום שבו חייו או חירותו בסכנה, ואינה יכולה להיחשב ל"הסכמה ברצון". נציב האו"ם הקודם לפליטים בישראל, ויליאם טול, אמר כי "אחד הכללים הברורים היו שאין ראיונות מתוך הכלא. עובדתית, מהכלא אין חזרה מרצון, כי אין רצון חופשי". הנציב הוסיף כי הכלואים "לא מקבלים גישה מלאה למנגנון המקלט, וכשאין גישה למנגנון מקלט שיכול להביא לשחרורם אז גם אין חזרה מרצון"⁶.

⁵ <http://news.walla.co.il/?w=/2952/2659039>

⁶ <http://www.haaretz.co.il/news/education/.premium-1.2018664>

קו לעובד
Worker's Hotline
سنةوان العامل

רופאים לזכויות אדם - ישראל (ע"ר)
أطباء لحقوق الإنسان-إسرائيل
Physicians For Human Rights - Israel

מוקד סיוע לעובדים זרים. ע"ר
Hotline for Migrant Workers

אמוסטי
منظمة العفو
אינטרנשיונל
الدولية

ארגון
ישראל

א.ס.א.
ASSAF
ארגון סיוע לפליטים
ולמבקשי מקלט בישראל

האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطن في إسرائيل
The Association for Civil Rights in Israel

--

החזרת בני אדם למקום בו נשקפת להם סכנה חמורה של רדיפה היא הפרה של החוק הבינלאומי.. מדיניות ישראל, המאלצת מבקשי מקלט לבחור בין כליאה ממושכת לבין שיבה למדינה בה נשקפת להם סכנת חיים, אינה מהווה בחירה חופשית או "חזרה מרצון" ומנוגדת למחויבויות בינלאומיות שישראל קיבלה על עצמה.

על ישראל להפסיק לאלתר את החזרת מבקשי המקלט האריתראים לארץ ממנה נמלטו. בנוסף, אנו קוראים לישראל לחדול ממדיניות המעצר הסותרת את החוק הבינלאומי, לשחרר את מבקשי המקלט ממתקני הכליאה ולבחון את בקשותיהם לקבלת מעמד פליט באופן הוגן ושקוף, התואם את המקובל בעולם.
